

College informatiebrief (Geheim)

Onderwerp: Inzet van het college in de gesprekken met Chemours als gevolg van de uitspraak van de rechter op 27 september jl.

Datum: 7 december 2023

Bijlagen: Plan van aanpak Chemours 17 november 2023 (geheim)

Portefeuille R. Bijderwieden

Geachte mevrouw, heer,

Met deze collegeinformatiebrief (geheim) willen wij u op de hoogte stellen van de recente ontwikkelingen n.a.v. de uitspraak van de rechtbank Rotterdam in de zaak Gemeenten tegen Chemours e.a.

Samengevat is het doel van deze college informatiebrief (CIB) om de raad te informeren over:

- het resultaat van de verkennende gesprekken die zijn gevoerd met Chemours;
- het in dit kader door Chemours opgestelde plan van aanpak;
- en de eerste reactie van ons college hierop.

Aanleiding en achtergrond

Na het in de rechtszaak Gemeenten versus Chemours Netherlands B.V. door de rechtbank Rotterdam gewezen tussenvonnis van 27 september 2023 heeft Chemours contact gezocht met de gemeenten Dordrecht, Papendrecht, Sliedrecht en Molenlanden (hierna: de gemeenten) om gezamenlijk de gevolgen van dit vonnis te duiden. Met het vonnis stelde de rechtbank de gemeenten in het gelijk, in die zin dat de uitstoot van PFOA in de periode 1 juli 1984 tot 1 maart 1998 door de rechtbank als onrechtmatig jegens gemeenten is beoordeeld. De rechtbank heeft de partijen tevens verzocht om met elkaar in gesprek te blijven.

Middels een informatiebrief (medio oktober 2023) heeft ons college u raad geïnformeerd over het feit dat er op basis van het definitieve oordeel van het tussenvonnis een verkennend gesprek wordt gevoerd tussen gemeenten en bedrijven, in aanwezigheid van de advocaten om de impact van het vonnis aan beide kanten te duiden. Op basis van deze verkennende gesprekken heeft Chemours een plan van aanpak opgesteld. Een eerste versie daarvan hebben wij op 26 oktober ontvangen; een tweede versie, waarop deze CIB is gebaseerd, hebben wij 19 november jl. ontvangen (zie bijlage 1: plan van aanpak van Chemours, gedateerd 17 november 2023).

In overleg met de betrokken bestuurders van de vier gemeenten en onze advocaat is een eerste reactie geformuleerd over dit plan. U leest hierover meer in deze brief.

Beeldvormende bijeenkomst op 11 december 2023 om 21.15 - 22.30 uur

Het college is volgens artikel 160, lid 1 sub d Gemeentewet bevoegd privaatrechtelijke handelingen te verrichten, ook in het kader van de gesprekken met Chemours. Het college acht het vanwege de grote impact van dit dossier op de samenleving van belang om uw raad gedegen te informeren en in de gelegenheid te stellen om reflectie te geven op het plan van aanpak en de reactie hierop van de vier gemeenten.

Tijdens een beeldvormende bijeenkomst zal de advocaat een toelichting geven, kunt u inhoudelijke vragen stellen en kunt u reageren op de inhoud.

Op basis van deze bijeenkomst kan het college een definitieve reactie formuleren over het plan van aanpak. Dit wordt dan de inzet in de verdere gesprekken met Chemours. Als deze gesprekken leiden tot nadere afspraken, neergelegd in één of meerdere concept vaststellingsovereenkomsten, dan leggen wij deze opnieuw ter informatie en reflectie aan u voor.

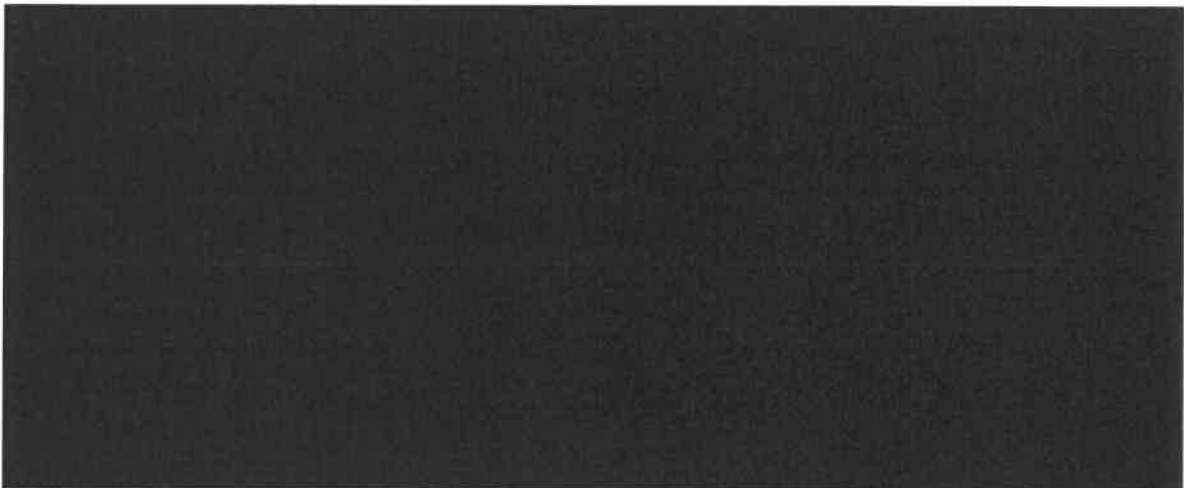
Beoogd effect

Het college deelt de informatie uit de verkennende gesprekken en stelt de raad in de gelegenheid een reflectie te geven op het resultaat van de verkennende gesprekken. Dit met het doel de raad zo goed en transparant mogelijk te betrekken bij de voortgang en het vervolg van het dossier Chemours.

Verkennende gesprekken leiden tot plan van aanpak van Chemours

Er zijn drie verkennende gesprekken met Chemours gevoerd. In het eerste gesprek, op uitnodiging van Chemours, is door de gemeenten gevraagd om een reflectie op het tussenvonnis. Als reactie daarop heeft Chemours tijdens een tweede gesprek een globaal plan van aanpak gepresenteerd om invulling te geven aan de uitspraak in het tussenvonnis.

In het derde gesprek is er door de gemeenten een eerste reactie gegeven en zijn er door de gemeenten aanvullende vragen en nadere duiding aan Chemours voorgelegd. Dit heeft geleid tot een plan van aanpak van Chemours (zie bijlage 1). Het plan van aanpak bevat de 'vertaling' van hetgeen Chemours op basis van het tussenvonnis concludeert en wil doen.



Het plan van aanpak bevat de 'vertaling' van hetgeen Chemours op basis van het tussenvonnis concludeert en wil doen.

De elementen in het voorstel van Chemours bevatten korte termijn maatregelen voor de moestuinen en de zwemplas Merwelanden en

Het plan van aanpak / voorstel van Chemours omvat de volgende elementen:

a. Interim maatregelen

Dit betreft het aanpakken van moestuinen in de zgn 'rode zone' en het aanpakken van het zwemgebied de Merwelanden. De basis voor de aanpak van moestuinen is de zogenaamde 'rode zone' zoals vastgelegd in het RIVM-rapport "risicobeoordeling van PFAS in moestuinengewassen in moestuinen in de gemeenten Dordrecht, Papendrecht, Sliedrecht en Molenlanden". Het kaartje met de 'rode zone' is als bijlage 3 bij dit voorstel gevoegd. Dit kaartje is ook opgenomen in het plan van aanpak van Chemours (bijlage 1). Het kaartje met de 'rode zone' is ook opgenomen in het plan van aanpak van Chemours. Door Chemours wordt de bron van het kaartje abusievelijk anders genoemd.

b. fonds



c. Schriftelijke vastlegging

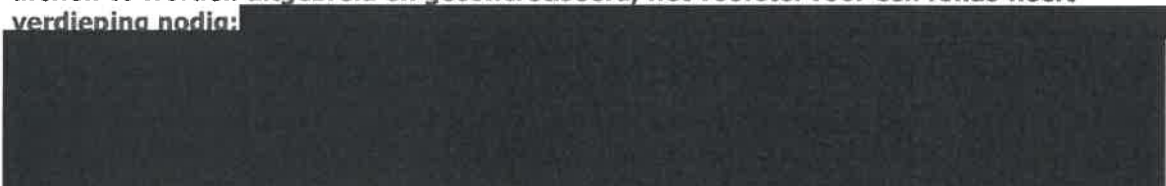


d. Vergunningssituatie



Eerste reactie / oordeel van de samenwerkende gemeenten op het plan van aanpak van Chemours:

De voorgestelde interim maatregelen bieden een basis voor vervolggesprekken maar dienen te worden uitgebreid en geconcretiseerd; het voorstel voor een fonds heeft verdiening nodig:



Hieronder gaan we nader in op de 4 onderdelen/elementen van het plan van aanpak, te weten de interim-maatregelen, het fonds en het voorstel van Chemours ten aanzien van de rechtszaak zelf. Per

onderdeel is een beeld geschetst van het eerste oordeel / reactie van de gemeenten op het plan van aanpak.

Ad. a. Interim maatregelen

moestuinen

Gezien de urgentie en het maatschappelijk belang van de aanpak van de moestuinen zijn de vier gemeenten voornemens concreet in te gaan op het voorstel van Chemours.

Chemours heeft gehoor gegeven aan de vraag om niet alleen de gemeentelijke en privé moestuinen in het gebied direct rond fabriek (2 km) aan te pakken zonder voorafgaande monsterneming, maar alle moestuinen in de rode zone te betrekken bij de interim maatregelen. Buiten de grenzen van de rode zone dient door het nemen van monsters bepaald te worden of aldaar aanwezige moestuinen aangepakt moeten worden.

De gemeenten stellen als voorwaarde dat alle voorgestelde en uit te voeren (sanerings) maatregelen dienen te voldoen aan de eisen die door het bevoegde gezag Wet bodembescherming (Wbb), de Provincie Zuid Holland, worden gesteld.

Chemours stelt voor de om de werkelijke kosten te vergoeden van het aanpakken van moestuinen in eigendom van verenigingen en particulieren. Ons college ondersteunt dit initiatief onder voorwaarde dat ook plant- en overig materiaal, dat verloren gaat bij sanering, een vergoeding tegen de werkelijke kosten plaats vindt. Het college is echter geen partij in deze kwestie, Chemours dient dit zelf met de betrokkenen te regelen / tot overeenstemming te komen.

Voor de privé moestuinen stelt Chemours een vergoeding voor sanering te geven tegen een m2-prijs met een nader te bepalen maximumbedrag. Het college zet in op het compenseren van de werkelijk gemaakte kosten voor sanering inclusief een vergoeding van plant- en overig materiaal dat verloren gaat bij de sanering. Het college gaat niet over schadeloosstelling aan inwoners en hun privébezit en kan daar dus ook geen bindende uitspraak over doen.

Op basis van een op te stellen deskundigenoordeel zal ons college een nader / definitief oordeel vormen over de in het plan van aanpak benoemde specifieke (uitwerking) situaties, zoals het vervangen van grond in kweekkassen en fruitbomen en met betrekking tot technische aspecten verbonden aan de sanering van moestuinen, zoals de diepte van de sanering, kwaliteit van de aan te leveren grond en dergelijke.

Met betrekking tot slootwater dat wordt gebruikt voor irrigatie van moestuinen wordt door Chemours voorgesteld binnen de 2 km zone uit te gaan van een grenswaarde van 0,33 µg/l voor PFOA. Dit conform de waarde die door onderzoeksbureau Arcadis wordt aangehouden in haar rapport "PFAS in grond en water moestuinen Dordrecht, Papendrecht, Sliedrecht en Molenlanden".

De gemeenten kunnen hiermee instemmen met de aantekening, dat deze waarde ook wordt gehanteerd als grenswaarde bij het bewateren van moestuinen met slootwater buiten de 2 km vanaf de fabriek. Wat ons college betreft worden de door Chemours voorgestelde maatregelen ten aanzien van het slootwater binnen de 2 km zone, ook genomen in de rode zone buiten de 2 km, indien de waarde van 0,33 µg/l wordt overschreden. Het gaat hier bijvoorbeeld om het plaatsen van regenwatertanks, het reinigen van het te gebruiken oppervlakte water voor irrigatie of het aansluiten op de openbare watervoorziening.

De inzet van de gemeenten is verder om met Chemours tot overeenstemming te komen over de instelling en bekostiging van een (extern) projectteam dat de sanering voorbereidt, coördineert en uitvoert, inclusief communicatie met inwoners. Het samenstellen van dit projectteam heeft hoge prioriteit.

Voor wat betreft de planning is het belangrijk dat zo snel mogelijk wordt gestart met de aanpak binnen de 2 km zone rond de fabriek. Vervolgens kan de rest van de rode zone worden aangepakt, en kan gestart worden met monsterneming op de grens van de rode zone en daarbuiten.

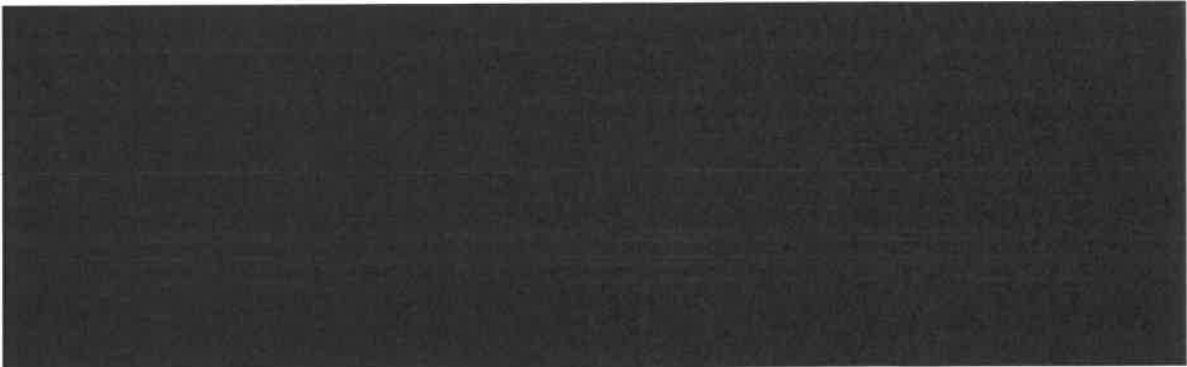
Zwemplas Merwelanden

Gezien de urgentie van de aanpak van de zwemplas Merwelanden zijn de gemeenten voornemens concreet in te gaan op de voorstellen uit het plan van aanpak van Chemours.

Het plan van aanpak is gericht op de doelstelling de zwemwaterkwaliteit van de plas aan te pakken om beperkingen voor het zwemmen als gevolg van gehalte PFOA of HFDO-DA (GenX) weg te nemen.

De gemeenten kunnen instemmen met het voorstel van Chemours om op de korte termijn het waterschap Hollandse Delta te vragen data met betrekking tot de kwaliteit van het water van de plas beschikbaar te stellen aan Chemours, zodat vervolgens kan worden gezien of er een nadere monsterneming noodzakelijk is en hoe deze vormgegeven zou moeten worden.

Ad. b. Fonds



Ad. c. Schriftelijke vastlegging



Ad. d. Vergunningssituatie



Kanttekeningen en risico's

In deze CIB wordt ingegaan op de inzet van ons college in de vervolggesprekken met Chemours. Nog niet te voorspellen valt of deze inzet daadwerkelijk wordt gehonoreerd.

Voor het vervolgtraject wordt door de gemeenten op dit moment een onderhandelingsstrategie voorbereid.

Externe (media) ontwikkelingen kunnen invloed hebben op het draagvlak in de samenleving van de voorgestelde maatregelen en het vervolg traject.

Voor veel maatregelen uit het plan van aanpak is inzet nodig van bijvoorbeeld extern deskundigen, projectleiders, communicatieadviseurs, aannemers. Gezien de krapte op de arbeidsmarkt is dit een reëel risico. Verder dient te worden vermeld dat er rekening gehouden moet worden met aanbestedingsvereisten.

Voor een aantal maatregelen (denk aan Merwelanden) dienen (vervolg)metingen plaats te vinden. Dit kost tijd en heeft daarmee invloed op de snelheid waarmee acties kunnen worden uitgevoerd.

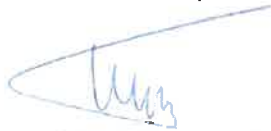
Voor de uitvoering van de interim maatregelen moet nuin geldt de Wbb, de hierbij van toepassing zijnde procedures kunnen een vertragende werking hebben op de voornemens van Chemours om op korte termijn tot het realiseren van saneringsmaatregelen over te gaan.

Geheimhouding

Op deze raadsinformatiebrief en bijlage is geheimhouding opgelegd op grond van artikel 87 Gemeentewet juncto artikel 5.1, eerste lid, sub c Wet open overheid (Woo) en artikel 5.1, tweede lid sub b en i Woo (openbaarmaking van informatie blijft achterwege vanwege respectievelijk vertrouwelijk meegedeelde bedrijfsgegevens, het financieel belang van de gemeente alsmede het goed functioneren van bestuursorganen).

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende informatie te hebben verschaft en zien uit naar uw reactie tijdens de beeldvormende bijeenkomst op 11 december a.s.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Sliedrecht,
De secretaris, De burgemeester,



N.H. Kuiper mca mcm



mr. drs. J.M. de Vries

Noot

**In dit document zijn gedeeltes onleesbaar gemaakt
op grond van artikel 5 van de Wet open overheid:**

- Art. 5.1 lid 2 onderdeel f Woo de bescherming van andere dan in het eerste lid, onderdeel c, genoemde concurrentiegevoelige bedrijfs- en fabricagegegevens